

Huvudman

Jönköpings kommun
kommunstyrelse@jonkoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Alfred Dalinskolan i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att senast den **24 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande plan mot kränkande behandling, anmäla kränkande behandling samt skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Jönköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Jönköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att skolenhetens plan mot kränkande behandling förutom en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året även innehåller en redogörelse över hur tidigare års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 6–8 §§ skollagen)

Anmäla kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 15 augusti 2025 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av

vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 §, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

2. Se till att skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 1 juni 2025 – 10 oktober 2025. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fem kränkingsanmälningar med efterföljande utredningar om sådana finns. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Skriftliga rutiner för hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

1. Se till att upprätta skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och dessa ska beslutas av rektorn. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 e § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner, ordningsregler, agera mot kränkande behandling samt utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:2908) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2025 inlett en tillsyn av Alfred Dalinskolan i Jönköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Alfred Dalinskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 8 och 9 april 2025 samt genom en kompletterande digital intervju med lärare den 9 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans ordningsregler samt skolenhetens två års senaste planer mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens två års senaste planer mot kränkande behandling för läsåren 2023/2024 och 2024/2025. Av planerna framgår en översikt över de åtgärder som ska genomföras och de åtgärder som bedömts vara aktuella för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för hur de ska genomföras under året. Av planerna framgår inte hur tidigare års planerade åtgärder har genomförts.

Av intervjuer med representanter från lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever ges delaktighet i att upprätta, följa upp och se över planen mot kränkande behandling genom att eleverna får besvara enkäter med frågor om trygghet samt genom arbete med värdegrundsfrågor under

mentorstid. Av huvudmannens svar på frågor från Skolinspektionen framgår bland annat att eleverna följer upp resultat under elevskyddsombudsmöten. Vidare framgår att elevrådsrepresentanter deltar i arbetet med att se över och upprätta nästkommande läsårs plan mot kränkande behandling. Av huvudmannens yttrande framgår även att mentorer och arbetslag sammanställer elevernas synpunkter och eventuella förslag som därefter beaktas när det nya årets plan fastslås.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 6 – 8 §§ skollagen)

Av 2§ förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att skolenhetens plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts för att förhindra kränkande behandling. Även om skolan har ett pågående arbete så ska det även dokumenteras i planen. Ett sådant arbete är nödvändigt för att kunna sätta in adekvata åtgärder i verksamheten i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller elevers medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling.

Anmäla kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan, samt rektorn framgår att inte alla fall där elever upplevt sig vara utsatta av kränkande behandling anmäls till rektorn. Det framgår vidare av intervjuerna med lärare och representanter från elevhälsan att lärare inte alltid anmäler kränkande behandling då de inte alltid hinner eller att lärarna anser saken vara utagerad då de löst saken i stunden.

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn framgår att det efter varje inkommen anmälan om kränkande behandling startas en utredning. Av intervjuer med lärare samt rektorn framgår att det efter avslutade utredningar vidtas åtgärder för att förhindra kränkningar i framtiden.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att anmäla kränkande behandling.

Av utredningen framgår att samtlig förekomst av uppmärksammas kränkande behandling inte anmäls till rektorn. Att personal underlåter att anmäla att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling medför att alla kränkningar inte kommer till rektors och huvudmannens kännedom. Huvudmannen kan därmed inte ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att starta utredning efter varje inkommen anmälan om kränkande behandling samt att vidta åtgärder efter avslutad utredning.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket efterfrågat skolenhetens ordningsregler och rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av intervju med lärare samt rektorn framgår att det på skolenheten inte finns någon särskild skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De regler som skolan har gällande mobiltelefoner finns beskrivna i skolenhetens ordningsregler eller i ett dokument kallat Startblocket 2.0. Av dessa dokument framgår regler om att mobiltelefoner ska samlas in inför lektionsstart och lämnas åter vid lektionens slut. I övrigt framgår ingen information om hur hantering av omhändertagande av mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning ska gå till.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår vidare av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett tryggsamt sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon

osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller lagens krav avseende skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning.

Skolinspektionen konstaterar att det vare sig i skolans ordningsregler, eller i någon annan skriftlig rutin, framgår hur hanteringen av omhändertagandet av mobiltelefonerna ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt eller hur de ska återlämnas till rätt person. Skolans rutiner kan därför inte anses uppfylla författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Jönköpings kommuns verksamhet vid Alfred Dalinskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller plan mot kränkande behandling, anmäla kränkande behandling, samt rutiner för hantering av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Det finns därför skäl att förelägga Jönköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger under intervju att det förekommer att elever använder datorer till annat än undervisning. Av intervju med elever framgår att det förekommer att elever använder mobiltelefoner och datorer till annat än undervisningen och att alla lärare inte säger till. Även lärarna uppger under intervju att det förekommer att mobiler och datorer används till annat än undervisning men när de upptäcker otillåten användning säger de till. I

enstaka fall när elever fortsatt med otillåten användning efter tillsägelse har lärarna omhändertagit utrustningen, uppger lärarna. Av lektionsobservation med ordinarie lärare framgår att det inte förekommer någon otillåten användning av mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation, samt intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolenheten har ordningsregler som är beslutade av rektorn och presenteras för eleverna inför varje nytt läsår. Av kompletterande svar från huvudmannen på Skolinspektionens frågor framgår att ordningsreglerna och hur de följs, följs upp och att resultatet av uppföljningen analyseras kontinuerligt under läsåret i olika forum.

Vidare framgår av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan samt rektorn att elever medverkar i utarbetande, uppföljning samt revidering av ordningsreglerna genom att ordningsreglerna tas upp på klassråd och

elevråd, där eleverna ges möjlighet att ge förslag på ordningsreglernas utformning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Agera mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att all personal som uppmärksammar att en elev blir utsatt för kränkande behandling agerar för att motverka situationen. Av intervju med elevhälsan framgår vidare att om läraren som uppmärksammar kränkningen inte har möjlighet att agera, kan denne be en annan personal att agera.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, avsnitt 2.1)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan, rektorn samt av inkommen dokumentation framgår att det startas en utredning vid upprepat ordningsstörande beteende. Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn att elever som upprepat stört ordningen tas upp på regelbundna veckovisa möten mellan lärararbetslag och elevhälsan, samt att kontakt tas med elevens vårdnadshavare. Vid behov startas även en utredning av behov av särskilt stöd. Av kompletterande information från huvudmannen framgår att skolenhetens konsekvenstrappa följs vid ordningsstörande beteende, där första steget är konsekvenssamtal samt kontakt med vårdnadshavare.

Av inkommen dokumentation, intervjuer med lärare, elevhälsan, rektorn samt av kompletterande svar på Skolinspektionens frågor framgår även att utifrån utredning av upprepat ordningsstörande beteende sätts åtgärder in för att få eleven att upphöra med det oönskade beteendet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Emelie Nordqvist

Föredragande
Signerat av: Emelie Nordqvist